

Lausunto

07.09.2023

Asia: VN/22774/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Espoon kasvun ja oppimisen toimialan lausunto hallituksen esityksestä varhaiskasvatuslain muuttamisesta koskien varhaiskasvatuksen tietovarantoa

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuksen tietovarantoa koskevaa sääntelyä siten, että kuntien ja kuntayhtymien olisi tallennettavat tietovarantoon varhaiskasvatuksessa annettavan tuen ja tukipalvelujen hallintopäätösten lukumäärät. Kunnan tehtävänä olisi tallentaa ikäryhmittäin lukumäärätiedot hallintopäätöksistä, joiden perusteella lapsi saa varhaiskasvatuksessa tehostettua tai erityistä tukea taikka yleisen tuen tukipalveluja.

Espoossa lasten tukemisista koskevat tiedot tallennetaan eVaka toiminnanohjausjärjestelmään lukuun ottamatta yksityisen hoidon tuella olevia lapsia. Espoo vastaa yhdessä muiden käyttäjäkuntien kanssa (Tampere, Turku ja Oulu) toiminnanohjausjärjestelmän ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Siihen on tehty muutoksia lapsen tuen tietoihin ja prosesseihin liittyen, jotta esimerkiksi tuen päätösten tekeminen järjestelmän kautta tuli mahdolliseksi.

Samalla järjestelmän lasten tuen seurantaan liittyvät sisällöt päivitettiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Tällöin ennakoitiin, että tietovarantoa koskevaan sääntelyyn tullaan lisäämään velvoitteita lasten tuen tietoihin liittyen. Tuen hallintopäätöksiä ja tuen muotoja voidaan tarvittaessa seurata lapsikohtaisesti. Espoon omassa lasten tukemiseen liittyvässä tilastoinnissa käytetään tietosuojasyistä pääosin enintään aluetason tietoa sekä huolehditaan siitä, ettei yksittäinen lapsi ole tunnistettavissa.

Espoon kasvun ja oppimisen toimiala pitää pulmallisena sitä, että hallituksen esityksessä koonnin kohteeksi tulisi hallintopäätösten lukumäärä. Esityksen sivulla 6 todetaan seuraavaa: ”Tieto hallintopäätösten määrästä olisi tallennettava kaksi kertaa vuodessa. Hallintopäätösten määrä ajalta 1.1.—30.6. tallennettaisiin 31.8. mennessä ja hallintopäätösten määrä ajalta 1.7.—31.12. tallennettaisiin 31.1. mennessä.” Lapselle voidaan tehdä vuoden aikana useita hallintopäätöksiä esimerkiksi tuen muodon tai varhaiskasvatuspaikan vaihtumisen takia. Siten hallintopäätösten määrää ei ole mahdollista verrata varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärään. Jos hallintopäätösten määrä koottaisiin poikkileikkauksena yksittäisenä päivänä voimassa olevista hallintopäätöksistä (esim. 31.12. voimassa olevat), tällöin tieto olisi paremmin hyödynnettävissä. Toisaalta tämä tieto olisi sama kuin yleisen tuen tulkitsemis- ja avustamispalveluja, tehostettua ja erityistä tukea saavien lasten lukumäärä, sillä lapsella voi olla voimassa vain yksi hallintopäätös kerrallaan.

Koottavan tiedon hyödynnettävyyden näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista koota tuen hallintopäätöksen lukumäärä ikäryhmittäin lapsen syntymävuoden mukaisena. Kun tieto kootaan useamman kerran vuoden aikana, lapsi voi olla eri ajankohtina otetuissa tilastoissa eri ikäryhmässä, jos käytetään lapsen ikää tilastointiajankohdan mukaisena. Kun tieto kootaan syntymävuoden mukaisena, sitä voidaan hyödyntää esimerkiksi esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen siirtymisen suunnittelussa. Syntymävuoden mukainen kokoaminen on myös helpompaa niille toimijoille, jotka kokoavat lasten tuen tiedot manuaalisesti.

Espoo käyttää integraatiota varhaiskasvatuksessa olevien lasten tietojen siirtämisessä tietovarantoon. Lasten tuen tietojen siirtäminen kaksi kertaa vuodessa olisi tarkoituksenmukaista tehdä Espoossa käyttöliittymän kautta siksi, että yksityisen hoidon tuella olevien lasten tuen hallintopäätökset eivät ole eVakassa eli ne pitää joka tapauksessa lisätä lukumääriin. On mahdollistettava tältä osin käyttöliittymän käyttäminen, vaikka muutoin käytössä olisi tietojen siirto järjestelmäintegraation kautta.

Jos lasten tuen hallintopäätösten lukumäärä tullaan kokoamaan esityksen keskeisissä ehdotuksissa olevan mukaisesti kahdelta jaksolta, ehdotetaan ajanjaksoja 1.1.–31.7. sekä 1.8.–31.12. Nämä jaksot noudattavat varhaiskasvatuksen toimintavuotta ja -kausia sekä ovat yhtenäisiä perusopetuksen lukuvuoden jaksojen kanssa.

Esityksen taloudelliset vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä, mikäli tietojen siirto voidaan toteuttaa käyttöliittymän kautta. Tähän asti ei ole ollut mahdollista siirtää kunnan tietoja sekä integraation että käyttöliittymän kautta. Jos tämä järjestely ei ole mahdollista jatkossakaan, on eVakaan tehtävä muutoksia hallintopäätöstietojen siirron takia. Arvio muutosten kustannuksista Espoon osalta on 20 000 euroa.

eVakasta saadaan kuntien omien tietotarpeiden takia laajasti tietoa varhaiskasvatuksessa olevien lasten tukeen liittyen. Hallintopäätösten määrän kokoaminen ja toimittaminen tietovarantoon esitetyllä tavalla on mahdollista. Espoon kasvun ja oppimisen toimiala pitää kuitenkin tiedon hyödynnettävyyttä tällaisenaan heikkona. Tuen hallintopäätösten tekeminen perustuu aina viranomaisen yksilökohtaiseen harkintaan, annettuun ohjeistukseen (esim. OPH, aluehallintovirastot) sekä kunnan mahdollisuuksiin ja käytäntöihin lasten tuen järjestämisessä. Ne vaihtelevat kunta- ja aluetasolla. Hallintopäätösten kokoaminen tuo näkyväksi niiden määrän, mutta ei mitään määrää selittäviä tekijöitä.

Espoon kaupunki - Kasvun ja oppimisen toimiala

Peltonen Anne

Espoon kaupunki - Kasvun ja oppimisen toimiala